

Motion till riksdagen 2009/10:Sf316

av Lars Ohly m.fl. (v)

Utgiftsområde 8 Migration

Sammanfattning

Rätten till fristad undan förföljelse är reglerad i en rad internationella konventioner som Sverige undertecknat. För att svara mot detta åtagande måste Sverige ta ett tydligt ansvar för att de människor som söker asyl tas emot på ett bra sätt. Vänsterpartiet avvisar kraftigt regeringens inställning om att endast anse sig ha råd att svara mot dessa åtaganden genom att räkna av en ökad andel av biståndsramen för flyktingkostnader. Vi avvisar därmed att finansieringen till utgiftsområdet sker på detta sätt.

Vi välkomnar att regeringen hörsammat den allvarliga kritik som Vänsterpartiet riktat mot det nya mål som regeringen genomförde i budgetpropositionen för 2009. Detta mål hade som innebörd att den reglerade invandringen överordnades asylrätten, vilket eliminerar asylrättens grundvalar och står självfallet i strid med 1951 års flyktingkonvention och flera andra konventioner som gäller de mänskliga rättigheterna. Vi välkomnar därför den ändring som regeringen föreslår.

Vänsterpartiet vidhåller kravet på att en amnesti ska genomföras i asylprocessen och omfatta alla som fått avslag på den tillfälliga asyllag som gällde mellan den 15 november 2005 och den 31 mars 2006 och de papperslösa som i dag lever varaktigt i Sverige. Denna reform innebär en besparing inom utgiftsområdet under de närmaste åren. Vi föreslår också en nödvändig höjning och värdesäkring av dagersättningen för asylsökande samt att en bostadsersättning för asylsökande vid eget boende införs. Vi avvisar den aktivitetsbonus som regeringen föreslår för asylsökande eftersom det är helt andra insatser som krävs för att stärka asylsökandes möjligheter till etablering och rätt att arbeta. Vi avvisar regeringens föreslagna återvändandesatser inom utgiftsområdet och den allvarligt höga neddragningen som regeringen föreslår av anslaget till offentliga biträden. För att värna humaniteten och rättssäkerheten i asylprocessen föreslår vi i stället minskningar av kostnaderna för förvarstagande samt för avvisningar och utvisningar.

Fel! Okänt namn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
1:1	Migrationsverket	2 010 013	-290 000
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	2 252 900	499 000
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	93 255	100 000
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	239 202	-135 000
	Summa:		174 000

Urholkning av biståndet för flyktingkostnader

Vänsterpartiet avvisar regeringens inställning om att endast anse sig har råd att svara mot åtaganden om rätten till fristad genom att urholka biståndsramen. Vi avvisar därmed att finansieringen av utgiftsområdet sker genom avräkningar på biståndsramen för flyktingmottagande. Därmed föreslår vi en förstärkning av det internationella utvecklingsarbetet. Se vidare i vår särskilda motion för utgiftsområde 7 (2009/10:U272).

Ändrade mål

Vänsterpartiet avvisade den ändring av målet för politikområdet som genomfördes i och med budgetpropositionen för 2009. Detta mål innebar uttryckligen att den reglerade invandringen överordnas asylrätten, vilket eliminerar asylrättens grundvalar och strider mot 1951 års flyktingkonvention och flera andra konventioner som gäller de mänskliga rättigheterna. Vänsterpartiet konstaterar att regeringen hörsammat denna kritik och välkomnar därmed den i propositionen föreslagna ändringen.

1:1 Migrationsverket

Vänsterpartiet drev under vintern och våren 2005 tillsammans med en bred och massiv utom- och inomparlamentarisk rörelse förslaget om att genomföra

en nollställning av asylprocessen inför övergången till ny instans- och processordning. Detta för att ge upprättelse och uppehållstillstånd till alla dem som felbehandlats i den tidigare asylprocessen. Förslaget gick inte igenom. Däremot genomfördes en tillfällig asyllag som gällde mellan den 15 november 2005 och den 31 mars 2006 och gav möjlighet till ny prövning och för vissa grupper en mer generös prövning. Den tillfälliga lagen var ett viktigt erkännande av bristerna i den rättsosäkra och inhumana asylprocessen, och Vänsterpartiet välkomnar var och en av de drygt 17 000 personer som härigenom alltså fått stanna. Vi är dock i flera avseenden kritiska till hur lagen tillämpades. Grundkravet om generell amnesti har enligt vår mening därmed fortsatt giltighet.

Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet att en amnesti genomförs i asylprocessen den 1 juli 2010 för dem som fått avslag på sina ansökningar på den tillfälliga asyllagen och för de papperslösa som i dag lever varaktigt i Sverige. Vi preciserar detta krav i vår motion om papperslösa (2009/10:Sf319). Förslaget innebär en från ikraftträdandet tvåårig kostnad på anslaget för kommunersättning vid flyktingmottagande inom utgiftsområde 13. Samtidigt sker en besparing på anslaget för Migrationsverket eftersom samtliga aktuella personer som i dag befinner sig i mottagningssystemet i stället kommunplaceras. Inräknat prövningskostnaderna för dessa samt för den grupp som i dag lever som gömda och som kan beräknas träda fram vid ett beslut om amnesti innebär förslaget en besparing på anslaget 1:1 Migrationsverket på 250 miljoner kronor 2010 och 700 miljoner kronor 2011 och 2012.

Regeringen påbörjade i och med budgetpropositionen för 2009 en särskild återvändandesatsning inom utgiftsområdet. Denna satsning fortsätter för kommande år, och regeringen tillskjuter i detta syfte 40 miljoner kronor till Migrationsverkets anslag varav 10 miljoner föreslås överföras till anslaget 1:1 Polisorganisationen. Vänsterpartiet är mycket kritiskt till inriktningen på regeringens återvändandearbete eftersom vi menar att det leder till en kraftigt försämrad rättssäkerhet och urholkning av asylrätten i asylprocessen eftersom ambitionerna att värna rätten till fristad undan förföljelse får stå tillbaka.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en minskning av anslaget 1:1 Migrationsverket med 290 miljoner kronor 2010 jämfört med regeringens förslag.

1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Vänsterpartiet vill genomföra en höjning av dagersättningen till asylsökande med 30 kronor per dag. Dagersättningen ligger redan på en nivå långt under möjligheten till skälig levnadsstandard och ersättningen riskerar att urholkas ytterligare. Enligt vårt förslag ska den därför också värdesäkras genom att knytas till konsumentprisindex. Vi ökar därför anslaget med 400 miljoner kronor 2010 och 410 miljoner kronor 2011 och 2012.

Vi föreslår också att en bostadsersättning till asylsökande i eget boende ska införas på 500 kronor för ensamstående och 1 000 kronor för sammanboende.

Fel! Okänt namn på

Detta är viktigt för att möjliggöra att asylsökande åtminstone i någon mån ska kunna svara för sina boendekostnader. Slopandet av den tidigare bostadsersättningen har gjort redan fattiga människor ännu fattigare. Vi ökar därför anslaget med 100 miljoner kronor från 2010.

I och med budgetpropositionen för 2006 har kommunerna tillförts 50 miljoner kronor årligen inom ramen för de generella statsbidraget för att tillgodose behovet av att ordna skolgång för barn till asylsökande som lever gömda. Regeringen föreslår att detta 2010 ska finansieras genom en motsvarande minskning av anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader. Därefter upphör regeringens satsning i väntan på att en laglig reglering av gömda barns rätt till skolgång, från förskola till gymnasiet inklusive särskola, skyndsamt ska färdigberedas inom Utrikesdepartementet. Vi motsätter oss minskningen av anslaget med 50 miljoner kronor 2010 och tillskjuter utöver detta medel inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner för kommande år.

Vi avvisar vidare den aktivitetsbonus som regeringen vill införa för den asylsökande som praktiserar eller deltar i någon annan sysselsättning. För att skapa bättre förutsättningar för organiserad sysselsättning och för fortsatt etablering för asylsökande är det helt andra insatser som krävs än sådana bonussystem. Exempelvis krävs en ordentlig upprustning när det gäller den organiserade sysselsättning och svenskundervisning som Migrationsverket svarar för. Dessutom krävs en skärpning av asylsökandes rätt att arbeta under asyltiden. Vi preciserar dessa krav i vår särskilda motion om ett reformerat system för flyktingmottagande (2009/10:Sf320) och minskar anslaget med 11 miljoner kronor.

Vi föreslår vidare en minskning av kostnaderna för förvar. Förvarstagande ska vara noggrant preciserat och ske endast i undantagsfall och med tydlig tidsbegränsning. Genom införandet av ny instans- och processordning har också behovet av förvarsplatser minskat något. Mot denna bakgrund föreslår vi en minskning av anslaget med 40 miljoner kronor.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader med 499 miljoner kronor 2010 jämfört med regeringens förslag.

1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Regeringen har föreslagit en mycket kraftig neddragning av anslaget för offentliga biträden. Vänsterpartiet ifrågasätter detta och menar att minskningen är orimligt stor. Regeringen har under de senaste åren, och gör det även i den tilläggsbudget som lagts fram för innevarande år, tillskjutit medel för att kostnaderna blivit större än vad man tidigare beräknat. Migrationsverket presenterade i december 2008 en översyn av myndighetens verksamhet där det bl.a. föreslås att ett ärende bara undantagsvis ska ta längre tid än två månader från ansökan till beslut och att offentligt biträde bara förordnas om ytterligare utredning krävs.

Fel! Okänt namn på

Enligt Vänsterpartiet innebär den förändringsprocess som Migrationsverket påbörjat en stor risk för att rättssäkerheten sätts åt sidan. Vi föreslår därmed en ökning av anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden med 100 miljoner kronor 2010 jämfört med regeringens förslag.

1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Sedan den nya instans- och processordningen genomfördes i asylprocessen har behovet av bevakade utresor för avvisade och utvisade minskat något. Vidare är det inte motiverat att som regeringen anslå medel för att kunna genomföra avvísningar av personer som är i så dåligt skick att de ska skickas ut med ambulans och medföljande medicinsk personal. Regeringen föreslår dessutom en ökning av anslaget med 35 miljoner kronor som en del av regeringens återvändandesatsning. Vänsterpartiet avvisar denna satsning och föreslår utöver det en minskning av anslaget med 100 miljoner kronor från 2010. Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet att anslaget 1:7 Utresor för avvisade och utvisade minskas med 135 miljoner kronor 2010 jämfört med regeringens förslag.

Stockholm den 2 oktober 2009

Lars Ohly (v)

Marianne Berg (v)

Hans Linde (v)

Lena Olsson (v)

Kalle Larsson (v)

Jacob Johnson (v)

Elina Linna (v)

Alice Åström (v)